

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Talous- ja raha-asioiden valiokunta

2007/0196(COD)

7.2.2008

LAUSUNTOLUONNOS

talous- ja raha-asioiden valiokunnalta

teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun direktiivin 2003/55/EY muuttamisesta
(KOM(2007)0529 – C6-0317/2007 – 2007/0196(COD))

Valmistelija: Bernhard Rapkay

PA_Legam

LYHYET PERUSTELUT

1. Asiayhteys

Tähän mennessä kaasualalla ensimmäisen ja toisen energian sisämarkkinapaketin yhteydessä saavutettuun kilpailuun ja markkinoiden yhdentymiseen ei voida olla vielä tyytyväisiä. Sen vuoksi tarkentaminen onkin tämän hetkisen kolmannen energian sisämarkkinapaketin yhteydessä erittäin toivottavaa. Vaikka komission ehdotuksessa esitetyistä tavoitteista ollaan hyvin yksimielisiä, sen yhteydessä valitut välineet herättävät kuitenkin kysymyksiä.

2. Eriyttämissäännökset

Komission ehdotuksessa ja poliittisessa keskustelussa yleensä omistuksen eriyttämisellä (ownership unbundling) on hallitseva asema. Sillä katsotaan olevan paljon myönteisiä vaikutuksia, jotka koskevat paljon muutakin kuin vain syrjimätöntä pääsyä markkinoille. Eurooppalaiset siirtoverkot muodostavat kuitenkin luonnollisen monopolin, jossa toinen tuotantoon ja jakeluun osallistuva omistaja ei muuttaisi mitään. Oikeasuhteinen sääntely on tässä huomattavasti tehokkaampi väline. Lisäksi siirtoverkonhaltijoiden omistuksen eriyttäminen johtaisi pakkolunastukseen, mikä aiheuttaisi ainakin joissakin jäsenvaltioissa huomattavia perustuslaillisia ongelmia ja yleisesti kysymyksen keinojen suhteellisuudesta. Seurauksena olisivat vuosikausia kestävät oikeudelliset riidat, jotka vaikuttaisivat kyseisten yritysten investointeihin ja toimitusvarmuuteen. Lisäksi on kyseenalaista, olisiko omistuksen eriyttämisellä todella komission toivomia markkinoita integroivia ja kilpailua edistäviä vaikutuksia.

Toisena vaihtoehtona komissio ehdottaa riippumattomien verkonhaltijoiden käyttöä, joka on kuitenkin melko epäkäytännöllinen ratkaisu.

Tämän perusteella on myönteistä, että joissakin jäsenvaltioissa on laadittu malli, jossa pyritään toimivaan ja tehokkaaseen verkonhaltijoiden eriyttämiseen tehostetulla yritysoikeudellisella eriyttämisellä. Kyseistä mallia olisi tarkasteltava tulosten kannalta avoimesti ja sen on joka tapauksessa oltava huomattavasti parempi kuin nykyinen yritysoikeudellisen eriyttämisen malli.

3. Säännökset

Yleisesti ottaen järkevällä säännöstöllä on toimivien, integroitujen energian sisämarkkinoiden luomisessa keskeinen ja omistuksen eriyttämistä laajempi merkitys. Tämän vuoksi komission ehdotuksessa sääntelyä käsitellään laajasti, vaikkakin kysymys valtuuksien rajaamisesta eri sääntelystä vastaavien elinten välillä jää ilman vastauksia.

- Eriyisesti energia-alan sääntelyviranomaisten yhteisyydestä vastaava virasto, jolla on vain neuvontavaltuudet, ei tule selviytymään tehtävästään, johon kuuluu nykyisen, ennen kaikkea liitosyksiköitä koskevan sääntelyn puutteen poistaminen. Virastolla tulisi olla selkeästi määrättävissä olevalla alalla sitovia päätöksentekovalmiuksia. Vastaavasti sen tulisi olla kansallisiin sääntelyviranomaisiin, samoin kuin Euroopan komissioon nähden taloudellisten ja poliittisten intressien kannalta riippumaton. Laajat

toimivaltuudet edellyttävät puolestaan kattavampaa vastuuvollisuutta, jota viraston tulisi noudattaa Euroopan parlamentin ja ministerineuvoston suhteen.

- Komission ehdotuksessa kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuutta ja toimivaltuuksia lisätään toivotulla tavalla. On erittäin tärkeää jatkaa alan yhdenmukaistamista.
- Siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkon aseman ei tulisi olla hallitsevampi kuin viraston, ja sen toimivaltuuksien tulisi joka tapauksessa rajoittua sääntelyssä teknisten sääntöjen valmisteluun niin, että kaikenlaista itsesääntelyä vältetään.
- Lopuksi jää kysymys siitä, mikä on komission asema sääntelyssä tulevaisuudessa. Komission antaman direktiiviehdotuksen mukaan sillä olisi laajat toimivaltuudet antaessaan suuntaviivoja komitologiamenettelyn perusteella. Vaikka ehdotuksessa määrätään valvonnan käsittävistä sääntelymenettelyistä, parlamentin kannalta nousee tässä yhteydessä esiin kysymys siitä, voiko ainoastaan komissio antaa suuntaviivoja esimerkiksi sääntelyviranomaisten yhteistyön *laajuudesta* (24 d artiklan 4 kohta). Myös muut suuntaviivat voisivat vaikuttaa säännösten merkittäviin osiin ja siksi ne olisi sisällytettävä itse direktiivin tekstiin ja täten yhteispäätösmenettelyyn.

4. Menettelyä koskeva huomio

Tiukan aikataulun vuoksi asiasisältöä, ennen kaikkea eriyttämissäännöksiä, koskevia tarkistuksia ei voida toteuttaa lausuntoluonnoksen tässä vaiheessa. Näin ollen valmistelija antaa myöhemmässä vaiheessa ehdotuksen vaihtoehtoisesta mallista.

TARKISTUKSET

Talous- ja raha-asioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

Komission ehdotus

Parlamentin tarkistukset

Tarkistus 1 Johdanto-osan 7 kappale

(7) Tosiasiallinen eriyttäminen voidaan varmistaa ainoastaan poistamalla vertikaalisesti integroitujen yritysten luontainen kannustin syrjiä kilpailijoitaan verkkoon pääsyssä ja investoinneissa. Omistuksen eriyttäminen, mikä merkitsee sitä, että verkon omistaja nimetään verkonhaltijaksi ja on riippumaton toimituksiin ja tuotantoon liittyvistä

(7) Tosiasiallinen eriyttäminen voidaan varmistaa ainoastaan poistamalla vertikaalisesti integroitujen yritysten luontainen kannustin syrjiä kilpailijoitaan verkkoon pääsyssä ja investoinneissa. Omistuksen eriyttäminen, mikä merkitsee sitä, että verkon omistaja nimetään verkonhaltijaksi ja on riippumaton toimituksiin ja tuotantoon liittyvistä

intresseistä, on selvästi **tehokkain ja vakain** tapa ratkaista luontainen eturistiriita ja turvata toimitusvarmuus. Tästä syystä Euroopan parlamentti toteaa kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden mahdollisuuksista 10 päivänä heinäkuuta 2007 antamassaan päätöslauselmassa, että se pitää siirtotasolla tapahtuvaa omistuksen eriyttämistä tehokkaimpana tapana edistää infrastruktuuriin tehtäviä investointeja syrjimättömästi, uusien tulokkaiden oikeudenmukaista pääsyä verkkoon ja markkinoiden avoimuutta. Jäsenvaltioita olisi siksi vaadittava varmistamaan, ettei henkilöllä tai henkilöillä ei ole oikeutta käyttää määräysvaltaa, mukaan luettuna strategisesti tärkeitä päätöksiä kuten investointeja koskevaa määrävähemmistöoikeutta, kaasun tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä, jos sillä tai niillä on samaan aikaan minkäänlaisia etuja tai oikeuksia siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden. Samalla tavoin määräysvallan siirtoverkonhaltijassa olisi suljettava pois mahdollisuus, että samalla henkilöllä voisi olla minkäänlaisia etuja tai oikeuksia toimitusyritykseen nähden.

intresseistä, on **tehokas ja vakaa** tapa ratkaista luontainen eturistiriita ja turvata toimitusvarmuus. Tästä syystä Euroopan parlamentti toteaa kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden mahdollisuuksista 10 päivänä heinäkuuta 2007 antamassaan päätöslauselmassa, että se pitää siirtotasolla tapahtuvaa omistuksen eriyttämistä tehokkaimpana tapana edistää infrastruktuuriin tehtäviä investointeja syrjimättömästi, uusien tulokkaiden oikeudenmukaista pääsyä verkkoon ja markkinoiden avoimuutta. Jäsenvaltioita olisi siksi vaadittava varmistamaan, ettei henkilöllä tai henkilöillä ei ole oikeutta käyttää määräysvaltaa, mukaan luettuna strategisesti tärkeitä päätöksiä kuten investointeja koskevaa määrävähemmistöoikeutta, kaasun tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä, jos sillä tai niillä on samaan aikaan minkäänlaisia etuja tai oikeuksia siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden. Samalla tavoin määräysvallan siirtoverkonhaltijassa olisi suljettava pois mahdollisuus, että samalla henkilöllä voisi olla minkäänlaisia etuja tai oikeuksia toimitusyritykseen nähden.

Perustelu

Omistuksen eriyttämisen ei tulisi olla yksinkertaisin ja nopein tapa lisätä toimitusvarmuutta. Toimitusvarmuuteen liittyy paljon useampia ehtoja kuten sääntelyn asianmukainen taso. Myös omistuksen eriyttämisen jälkeen verkko on edelleen luonnollinen monopoli, jota on säädeltävä.

Tarkistus 2

Johdanto-osan 11 kappale

(11) Kun siirtoverkon omistava yritys kuuluu vertikaalisesti integroituun yritykseen, jäsenvaltioille olisi annettava mahdollisuus valita joko omistuksen eriyttäminen tai **poikkeuksena tästä** toimituksiin ja tuotantoon liittyvistä intresseistä riippumattomien verkonhaltijoiden perustaminen. Tällöin

(11) Kun siirtoverkon omistava yritys kuuluu vertikaalisesti integroituun yritykseen, jäsenvaltioille olisi annettava mahdollisuus valita joko omistuksen eriyttäminen tai **(poistetaan)** toimituksiin ja tuotantoon liittyvistä intresseistä riippumattomien verkonhaltijoiden perustaminen. Tällöin riippumattomiin

riippumattomiin verkonhaltijoihin perustuvan ratkaisun toimivuus on varmistettava asiaa koskevilla lisäsäännöillä. Vertikaalisesti integroituneiden yritysten osakkeenomistajien etujen säilyttämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava valita omistuksen eriyttämisen toteuttamistavaksi joko suora divestointi tai integroidun yrityksen osakkeiden jakaminen verkkoyhtiön osakkeisiin ja jäljelle jäävän toimitus- ja tuotantoliiketoiminnan osakkeisiin sillä edellytyksellä, että omistuksen eriyttämisestä johtuvia vaatimuksia noudatetaan.

verkonhaltijoihin perustuvan ratkaisun toimivuus on varmistettava asiaa koskevilla lisäsäännöillä. Vertikaalisesti integroituneiden yritysten osakkeenomistajien etujen säilyttämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava valita omistuksen eriyttämisen toteuttamistavaksi joko suora divestointi tai integroidun yrityksen osakkeiden jakaminen verkkoyhtiön osakkeisiin ja jäljelle jäävän toimitus- ja tuotantoliiketoiminnan osakkeisiin sillä edellytyksellä, että omistuksen eriyttämisestä johtuvia vaatimuksia noudatetaan.

Perustelu

Riippumattomien verkonhaltijoiden perustamisen tulisi olla vastaavanlainen vaihtoehto.

Tarkistus 3

Johdanto-osan 32 kappale

(32) Direktiivin 2003/55/EY osalta komissiolle olisi erityisesti siirrettävä toimivalta antaa suuntaviivat, jotka ovat tarpeen tämän direktiivin tavoitteen saavuttamiseksi vaadittavan yhdenmukaistamisen vähimmäistason määrittelemiseksi. Koska nämä toimenpiteet ovat laajakantoisia ja niiden tarkoituksena on täydentää direktiiviä 2003/55/EY lisäämällä siihen uusia muita kuin keskeisiä osia, niistä olisi päätettävä päätöksen 1999/468/EY 5 a artiklassa säädettyä valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

(32) Direktiivin 2003/55/EY osalta komissiolle olisi erityisesti siirrettävä toimivalta antaa **rajoitetusti** suuntaviivat, jotka ovat tarpeen tämän direktiivin tavoitteen saavuttamiseksi vaadittavan yhdenmukaistamisen vähimmäistason määrittelemiseksi. Koska nämä toimenpiteet ovat laajakantoisia ja niiden tarkoituksena on täydentää direktiiviä 2003/55/EY lisäämällä siihen uusia muita kuin keskeisiä osia, niistä olisi päätettävä päätöksen 1999/468/EY 5 a artiklassa säädettyä valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

Perustelu

Komission tässä yhteydessä selkeästi rajaamat suuntaviivat ovat tässä yhteydessä riittäviä.

Tarkistus 4

1 artiklan 2 kohta

3 artiklan 7 kohta (direktiivi 2003/55/EY)

(2) Lisätään 3 artiklaan 7 kohta seuraavasti:

Poistetaan.

”7. Komissio voi antaa suuntaviivoja tämän artiklan täytäntöönpanoa varten. Tästä toimenpiteestä, jonka tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, päätetään 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.”

Perustelu

Julkisen palvelun velvoitteista säädetään tällä hetkellä voimassa olevassa direktiivissä. Komission suuntaviivat eivät ole tässä yhteydessä mielekkäitä.

Tarkistus 5
1 artiklan 8 kohta
9a artiklan 3 kohta (direktiivi 2003/55/EY)

3. Komissio voi antaa suuntaviivoja, joilla pyritään varmistamaan, että siirtoverkon omistaja ja varastointilaitteiston haltija noudattavat täysimääräisesti ja tosiasiallisesti tämän artiklan 2 kohtaa. Tästä toimenpiteestä, jonka tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, päätetään 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.”

Poistetaan.

Perustelu

Komission suuntaviivat eivät ole tässä yhteydessä mielekkäitä.

Tarkistus 6
1 artiklan 10 kohta
13 artiklan 4 kohta (direktiivi 2003/55/EY)

4. Komissio voi antaa suuntaviivoja, joilla pyritään varmistamaan, että jakeluverkonhaltija noudattaa täysimääräisesti ja tosiasiallisesti tämän artiklan 2 kohtaa jakeluverkonhaltijan

Poistetaan.

täydellisen riippumattomuuden ja syrjinnän esiintymättömyyden osalta, ja että vertikaalisesti integroitunut yritys ei pysty toimituksissaan saamaan oikeudetonta etua vertikaalisesta integroitumisestaan. Tästä toimenpiteestä, jonka tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, päätetään 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.”

Perustelu

Laajojen suuntaviivojen antaminen tässä yhteydessä ei ole tarkoituksenmukaista.

Tarkistus 7

1 artiklan 13 kohta

22 artiklan 5 kohta (direktiivi 2003/55/EY)

5. Komissio voi tehdä kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta päätöksen, jolla sääntelyviranomaista vaaditaan muuttamaan tai peruuttamaan vapautuksen myöntämistä koskeva päätös. Tämä määräaika alkaa ilmoituksen vastaanottamista seuraavasta päivästä. Kahden kuukauden määräaika voidaan jatkaa edelleen kahdella kuukaudella, jos komissio pyytää lisätietoja. Tämä määräaika alkaa kaikkien lisätietojen vastaanottamista seuraavasta päivästä. Kahden kuukauden määräaika voidaan jatkaa myös sekä komission että sääntelyviranomaisen suostumuksella. Jos pyydettyjä tietoja ei toimiteta pyynnössä esitettyinä määräaikana, ilmoitus on katsottava peruutetuksi, ellei sitä ole ennen määräajan päättymistä joko jatkettu sekä komission että sääntelyviranomaisen suostumuksella tai sääntelyviranomaisen ole asianmukaisesti perustellen ilmoittanut komissiolle, että se katsoo ilmoituksen olevan täydellinen.

5. Komissio voi tehdä ***kilpailusääntöihin liittyen*** kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta päätöksen, jolla sääntelyviranomaista vaaditaan muuttamaan tai peruuttamaan vapautuksen myöntämistä koskeva päätös. Tämä määräaika alkaa ilmoituksen vastaanottamista seuraavasta päivästä. Kahden kuukauden määräaika voidaan jatkaa edelleen kahdella kuukaudella, jos komissio pyytää lisätietoja. Tämä määräaika alkaa kaikkien lisätietojen vastaanottamista seuraavasta päivästä. Kahden kuukauden määräaika voidaan jatkaa myös sekä komission että sääntelyviranomaisen suostumuksella. Jos pyydettyjä tietoja ei toimiteta pyynnössä esitettyinä määräaikana, ilmoitus on katsottava peruutetuksi, ellei sitä ole ennen määräajan päättymistä joko jatkettu sekä komission että sääntelyviranomaisen suostumuksella tai sääntelyviranomaisen ole asianmukaisesti perustellen ilmoittanut komissiolle, että se katsoo ilmoituksen olevan täydellinen.

Perustelu

Tässä yhteydessä ei ole komission, vaan ACERin tehtävä myöntää poikkeuksia. Komission tulisi toimia ainoastaan kilpailuun liittyvissä päätöksissä.